

Viens no nozīmīgākajiem Tukuma muzeja 2017. gada projektiem ir unikālas, savulaik [Tukuma evaņģēliski luteriskajai baznīcai](#) piederējušas, 17. gadsimta pirmās puses lustras restaurācija. Jau stipri bojātā, tikai fragmentāri saglabātā lustra 1973. gadā tika nodota [Rundāles pils](#) muzejam, kur tā atradās 44 gadus.

Šī gada sākumā lustru savā īpašumā pārņēma Tukuma muzejs, kas ar [Valsts Kultūrkapitāla fonda](#) un [Tukuma novada Domes](#) atbalstu veica apjomīgu tās restaurāciju. Lustra apmeklētājiem apskatāma Durbes pils izstādē “[Gaišais ceļš](#)” no 2017. gada 17. decembra.

Tikai uzsākot restaurācijas darbus, izrādījās, ka daļa pārņemto detaļu patiesībā pieder citai, joprojām Tukuma baznīcā esošai lustrai, savukārt, daļa restaurējamās lustras detaļu izmantotas baznīcā lietotajā lustrā. Sajauktās detaļas tika identificētas un, pateicoties draudzes izpratnei,

tika veikta to apmaiņa, tuvinot autentiskajam veidolam abas apmaiņā iesaistītās lustras.

Projekta ietvaros tehniski tika sakārtotas visas oriģinālajās 17. gadsimta pirmās puses lustras detaļas (sametināti salauztie zari, sakārtotas izlauztās zaru ligzdas, atjaunota deformēto detaļu ģeometrija u.tml.), bet daļa elementu (atsevišķi zari, dekoratīvie “atstarotāji”, sveču šķīvīši un kausiņi,) tika izgatavoti no jauna, par paraugu izmantojot oriģinālās detaļas. Pilnībā zudušie lustras elementi tika izgatavoti no jauna, piemeklējot prototipus no citām Kurzemes reģiona attiecīgā laikmeta lustrām. Piemēram, delfīnu formā veidotie dekoratīvie elementi starp abām zaru rindām izgatavoti pēc fotogrāfijas, kurā fiksēta šobrīd jau zudusī Sesavas baznīcas lustra.

Restaurētā lustra ir izcils 17. gadsimta pirmās puses Latvijas lietišķās mākslas darbs, kura vērtību nosaka ne tikai tā retuma pakāpe - Latvijā kopumā saglabājies mazāk nekā desmit šī laikmeta lustru-, bet arī augstā mākslinieciskā kvalitāte. Tukumniekiem lustra noteikti nozīmīga arī kā vēsturiska relikvija, jo jau kopš radīšanas brīža tā bijusi saistīta ar Tukumu.

Lustras atdzimšanā bija iesaistīti vairāku jomu speciālisti. Restaurāciju veica restaurācijas uzņēmums [SIA “Intarsija”](#). Tās restaurācijā bija iesaistīta virkne dažādu jomu speciālistu.

Lustras izpētē un restaurācijas projekta izstrādē iesaistījās:

Jānis

Ceplis

interjera priekšmetu restaurators-vecmeistars, SIA “Intarsija” valdes loceklis, kā arī

Dainis Bruģis

– mākslas zinātnieks un

Ina Līne

– mākslas zinātniece. Modeļus izgatavoja

Gunārs Grīnfelds

– monumentāli dekoratīvās tēlniecības restaurators-vecmeistars. Detaļu formas izgatavoja un atlēja

Sergejs Iļjins

– mākslinieciskās metālliešanas meistars. Oriģinālās detaļas restaurēja un no jauno lieto detaļu pēcapstrādi, lustras montāžu un patinēšanu veica

Igors Gviļovs

– lustru restaurators un

Anatolijs Buiņickis

– lustru restaurators.

1. Lustras atliekas Tukuma baznīcā pirms nodošanas Rundāles pils muzejam. Foto no Rundāles pils muzeja zinātniskā arhīva, 1972. gads.
2. Lustra pēc restaurācijas. D. Bruģa foto, 2017. gads.